

23. april 2021 kl 12:30 **Social**

Debat

Ankestyrelsen svarer på kritik: Der er forskel på klagesagsbehandling og behandlingen af tilsynssager

Handicaporganisationers kritik af Ankestyrelsen beror muligvis på en usikkerhed om, hvad der er rammerne for tilsynet, og hvilke formål tilsynet skal varetage, skriver Anne Birgitte Hassing.

De kommunale og regionale tilsyn bliver kritiseret for langsom behandlingstid, men det skyldes en fejlagtig forståelse af Ankestyrelsen som en klageinstans, skriver Anne Birgitte Hassing. Foto: Liselotte Sabroe/Ritzau Scanpix

Anne Birgitte Hassing

Chef for tilsynet i Ankestyrelsen

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Tre handicaporganisationer rejser i et debatindlæg kritik af det kommunale og regionale tilsyn i Ankestyrelsen. Det gør indtryk.

Men noget af kritikken beror muligvis også på usikkerhed om, hvad det egentlig er, der er rammerne for tilsynet, og hvilke formål tilsynet efter loven skal varetage.

Derfor vil jeg i dette svar prøve at beskrive forskellen på Ankestyrelsens opgave i relation til behandling af borgernes klagesager og tilsynets opgave i tilsynssager.

I retsikkerhedenes navn

Ankestyrelsen er sat i verden for at styrke borgernes retssikkerhed.

Det betyder blandt andet, at hvis man som borger modtager en afgørelse i sin konkrete sag, som, man mener, er i strid med reglerne, så kan man klage til Ankestyrelsen.

Sidste år behandlede Ankestyrelsen for eksempel 161 konkrete klager over BPA-ordninger, og vi omgjorde kommunens afgørelse i knapt 35 procent af sagerne.

Tilsynets fokus er på at standse en eventuel ulovlighed og sikre, at kommuner og regioner holder sig inden for lovens rammer i deres fremtidige dispositioner

Anne Birgitte Hassing, chef for tilsynet i Ankestyrelsen

Herudover ligger det generelle tilsyn med kommuner og regioner i Ankestyrelsen. Tilsynets opgave er ikke at træffe afgørelse i konkrete klagesager. Faktisk må tilsynet slet ikke behandle sager, der kan påklages til en klagemyndighed som for eksempel Ankestyrelsen.

Tilsynet har i stedet til opgave at holde øje med, om kommunerne og regionerne generelt administrerer i overensstemmelse med lovgivningen. Det kan for eksempel være, om en kommune generelt har en ulovlig praksis for tildeling af hjemmehjælp.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at Ankestyrelsens tilsyn er et fremadrettet tilsyn. Det betyder, at tilsynets fokus er på at standse en eventuel ulovlighed og sikre, at kommuner og regioner holder sig inden for lovens rammer i deres fremtidige dispositioner.

Kritikken af opgaver

I debatindlægget kritiseres Ankestyrelsens behandling af en henvendelse til tilsynet om to kommuners kvalitetstandarder om borgerstyret personlig assistance.

Tilsynets opgave var i disse sager at vurdere, om formuleringen af kommunernes kvalitetsstandarder var i strid med lovgivningen. Til baggrund for den vurdering bad vi kommunerne om en udtalelse, som vi efterfølgende holdt op mod reglerne.

I begge sager betød kommunernes svar, at Ankestyrelsen ikke rejste en tilsynssag. Den ene kommune havde i mellemtiden ændret formuleringen i kvalitetsstandarden, og tilsynet vurderede, at den nye formulering klart lå inden for lovens rammer.

Den anden kommune redegjorde for, hvordan den konkret anvendte kvalitetsstandard i sin sagsbehandling, så der i alle tilfælde blev foretaget en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov.

På den baggrund vurderede tilsynet, at kommunernes kvalitetsstandarder ikke var ulovlige. I forlængelse af den konklusion beskrev tilsynet, hvad vi havde lagt vægt på ved vurderingen, ligesom vi beskrev, hvilke oplysninger der lå til grund for vores vurdering.

Processen

Tilsynet er som nævnt ikke en klageinstans i borgernes konkrete sager. En borger, der er utilfreds med en kommunal afgørelse, skal først og fremmest klage over kommunens afgørelse i sin sag.

Sagen vil så blive behandlet af juristerne i det relevante fagkontor i Ankestyrelsen, og borgeren vil få en afgørelse, som lever op til forvaltningslovens krav til for eksempel begrundelse.

Sagsbehandlingen i tilsynet er anderledes. For tilsynet er ikke en klageinstans, men en tilsynsmyndighed, der selv beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at tage en sag op til behandling. Som led i den beslutning vurderer tilsynet, om der er grund til at tro, at kommunen generelt ikke overholder loven.

Ankestyrelsen beder derfor ofte kommunen om en redegørelse, og hvis kommunens redegørelse viser, at det ikke er tilfældet, bliver sagen afvist med en angivelse af de hovedhensyn, der har båret beslutningen.

Tilsynet fokuserer altså – i overensstemmelse med loven – sine kræfter på de sager, hvor der er grund til at tro, at kommunerne har en ulovlig praksis.

Formålet med denne prioritering er at få stoppet den ulovlige praksis. I disse sager afgiver tilsynet en udtalelse, hvor tilsynet redegør nærmere for sin retsopfattelse. Det har tilsynet for eksempel gjort i forhold til en kommune, som havde en ulovlig kvalitetsstandard for ledsagelse.

Formålet med tilsynet betyder også, at henvendelserne ikke nødvendigvis bliver behandlet i den rækkefølge, de kommer ind til tilsynet.

Prioritering af sager

I 2020 har tilsynet brugt betydelige kræfter på at afgive både en generel udtalelse og enkeltudtalelser til 30 kommuner, der havde benyttet sig af konsulenter til at finde besparelser på handicapområdet.

Tilsynet prioriterede denne sag, fordi det var en sag af principiell og generel betydning for mange kommuner og dermed også borgere, og fordi det var tilsynets vurdering, at det var vigtigt at stoppe denne praksis i de tilfælde, hvor den var ulovlig.

Men det betød altså også, at der var henvendelser til tilsynet, som fik en længere sagsbehandlingstid, herunder henvendelsen fra de tre organisationer.

Når det er sagt, så er jeg selvfølgelig helt enig i, at tilsynet har været for lang tid om at forholde sig til de tre organisationers henvendelse. Det har vi beklaget, og vi bestræber os hele tiden på at nedbringe sagsbehandlingstiden i tilsynet.

Det har vi også langt hen ad vejen haft held med, og derfor er sagsbehandlingstiden i denne sag ikke udtryk for den almindelige sagsbehandlingstid i tilsynet.

Og den er slet ikke udtryk for den almindelige sagsbehandlingstid i Ankestyrelsens klagesager om BPA-ordningen. Her er sagsbehandlingstiden i øjeblikket 15,5 uger i gennemsnit.

Så nej, tilsynet er ikke en klageinstans, og der er forskel på klagesagsbehandling og tilsynssagsbehandling. Men det forhold, at vi i Ankestyrelsen har klagesagerne og tilsynet under samme tag, bidrager til retssikkerheden.

For vi bruger vores viden fra klagesagerne til at identificere områder, som tilsynet skal se nærmere på, ligesom vi bruger tilsynets fagedfunktion til at sikre, at kommunerne efterlever Ankestyrelsens afgørelser i klagesagerne.